Årgång 30 nr 1 2019

Siriklockan

Fryksände pastorats kyrkoblad

TEMANUMMER
Vad kyrkan kan
ERBJUDA DIG
PÅSKBETRAKTELSE

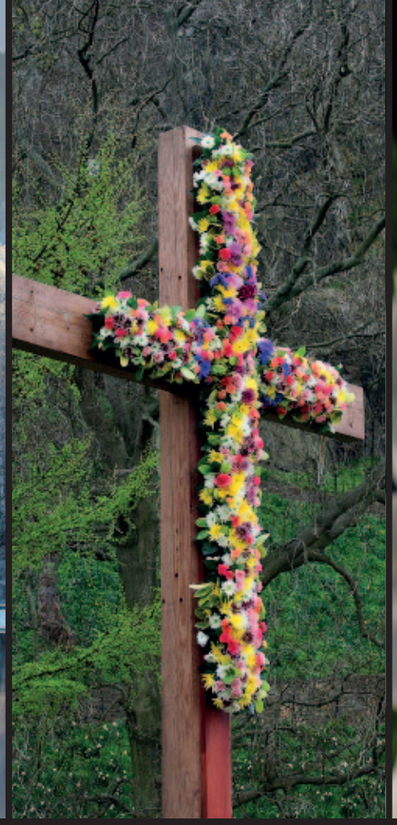

SIRIKLOCKAN nr 1 2019 *Kyrkoblad för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark*
Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: Johan Bonander
Layout: Birgitta Brorson • Bild omslag: Birgitta Brorson • Tryckt hos Ramströms Tryckeri AB • Upplaga: 4800

innehåll

3 KYRKOHERDEN
har ordet

4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet

5 BOKSAMTAL
på temat SKAM

6 PÅSKBETRAKTELSE
Jonas Bodinger Larsson

8 SORGEN EFTER ETT ÄLSKAT DJUR
Min katt är död

10 SVART SKULD OCH VIT
Else-Britt Kjellqvist

12 LIVET VÄRT ATT LEVA
Else-Britt Kjellqvist

12 PÅSKSPEL
i Lekvattnets kyrka

13 18 ANLEDNINGAR
att bli medlem

14 MUSIK SKA BYGGAS
av glädje

15 VÄLKOMMEN JONAS!
Jonas Bodinger Larssons prästvigning

16 FASTEKAMPANJEN
Jag kunde inte lämna bort honom

18 FINA FISKEN
Dopfiskar i Fryksände

20 VAD GÖR KYRKAN?
Fryksände pastorats verksamheter

23 JULKRUBBAN I ÖSTMARK
Aino Larsson avtackades

23 ADVENTSAUKTION
i Vitsand

24 PÅSKENS GUDSTJÄNSTER
i våra kyrkor

25 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat

26 ANSLAGSTAVLAN
smått o gott

27 DANSKVÄLL
Bengt Buskas spelar upp till dans

28 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter

Det är här det händer!

Det är nu snart fem år sen jag blev kyrkoherde i Fryksände pastorat, före det hade jag varit komminister i vårt pastorat i åtta år. Tretton år – tänk vad tiden går snabbt! Men så ska det också vara då det är roligt, för det är det ju för det mesta och meningsfullt! Jag trivs här.

Ibland möter jag bilden att det som sker i vår kyrka i vårt pastorat nog mest är det som äger rum på söndagen, men det är nu en rejäl underdrift. Söndagarnas gudstjänster är viktiga och fungerar som ett kyrkans nav. Denna vårvinter har vi seminarier där vi tillsammans funderar på hur vi bäst ska fira gudstjänst tillsammans. Sådana avstämningspunkter är viktiga. Men det pågår som sagt så mycket mer. Vi har ett mycket rikt musikliv med inte mindre än tre vuxenkörer och en vokalensemble. Och vi har barnkörer i hela pastoratet och en ungdomskör samt en bibel- och förbönsgrupp. Återkommande aktiviteter som gubbfrukost, lunchmusik med soppa, meditation. Vi har tre konfirmandgrupper i pastoratet och barn- och juniorverksamhet. Vi har andakter på alla våra äldreboenden med mycket sång och musik och en sjukhuskyrka med en närvaro även vid uppkomna kriser. Vi är medarrangörer vid 11-kaffet i Missionskyrkan och vi bedriver en diakonal verksamhet med stor bredd i form av väntjänstgrupper, besöksverksamhet, enskild själavård, sorgeuppföljningsgrupper, samtalskvällar i samarbete med Torsby bibliotek och arbete för och med asylsökande och nysvenskar. Syföreningar finns i alla församlingar och vi har ett samverksansarbete med polisen. Vi har vidare ett diakonalt center på prostgården där vi har en vävstuga och en träffpunkt för asylsökande men även annat som Al-Anon (träffpunktsverksamhet för anhöriga till de med missbruksproblematik) och socialtjänstens gruppverksamhet ”Mat och prat” och den så kallade ”Reflexen” där svenska kyrkan och socialtjänsten samverkar i ett projekt kring utsatta barn.

Arbetet med att bygga upp detta ”Diakonala center” är trots allt i sin linda och mycket spännande är på gång för att göra prostgården till en levande mötesplats för Torsbybor. Här – som i alla annan verksamhet – är du välkommen att vara med och bidra.

Vi har vidare ett nära samarbete med körerna Contakten, ”Vårat gäng” och ”Västanvikssångarna” – varav de första två övar i vårt församlingshem i Torsby. Där träffas även ”Anonyma alkoholister” (AA) regelbundet vilka vi som kyrka regelbundet firar så kallade sinnesrogudstjänster tillsammans med, i Siris kapell. Naturligtvis är alla välkomna på dessa gudstjänster.

Vi har även regelbundna födelsedagsfester för de lite äldre i våra församlingar och regelbundna konfirmandjubileumsgudstjänster med härlig samvaro där jubilarer från när och fjärran träffas. Vi bedriver även viss utbildningsverksamhet kring suicidprevention och psykisk ohälsa.

Som en del i vårt gudstjänstliv ingår förstås begravnings-, dop-, konfirmations-, och vigselgudstjänsten. Här har vi ett enormt förtroende att förvalta då vi får vara med och gestalta de riter i livet som berör det mest ömtåliga. Tack för detta förtroende!

På tal om gudstjänster så har vi även friluftsgudstjänster och temagudstjänster. Och vi har påbörjat ett utvecklingsarbete att vid sidan om söndagens så kallade huvudgudstjänster att skapa ”nya” gudstjänster med teman som var och en av oss präster och musiker brinner extra för. Vi kommer skriva mer om detta framledes men håll redan nu utkik efter dessa temagudstjänster som kommer firas utanför ordinarie gudstjänsttid. Teman är bland annat miljökrisen, att bearbeta tomheten då barnen flyttar hemifrån, en husdjursgudstjänst (kommer hållas i prostgårdens trädgård), jazzgudstjänst, att leva öppen och vapenlös mitt i sin ambivalens och mycket mer. Vill du vara med och gestalta dessa gudstjänster och kanske har egna idéer – hör av dig till mig eller någon annan i personalen (se kontaktuppgifter sista sidan) – du behövs.

Allt det jag nu räknat upp förutsätter en väl fungerande administration och ”stöd och service” i form av vaktmästeri och lokalvård. Hatten av för den. Ett annat ansvarsområde inom pastoratet är även vår kyrkogårdsförvaltning i våra fyra församlingar. Här ser vi alla som besöker våra kyrkogårdar i pastoratet vilket bra jobb som bedrivs här.

Inom såväl vår administration som kyrkogårdsförvaltningen har vi under senare år tagit i bruk nya datasystem, utarbetat en personalhandbok och nya former för hur vi utför vårt arbete – allt för att söka ligga i framkant och på ett så gott vis som möjligt förvalta det förtroende vi har att vara personal i Ditt Fryksände pastorat.

Som kyrkoherde är jag väldigt stolt och glad att ha så dugliga och kompetenta medarbetare och tillsammans borgar vårt arbete för att vi ska vara fortsatt relevanta för Dig och Dina nära och kära framledes.

För så är det, utan Dig som medlem kan vi i längden inte bedriva den rika verksamhet som idag är för handen. Du behövs. Och du kan närsomhelst ta i anspråk - mycket eller lite – av allt av det vi erbjuder.

Välkommen!

Johan Bonander, kyrkoherde

Ett uppdrag att rekommendera

När jag skriver dessa rader faller snön och årets vinter börjar bli snarlik fjolårets, ja vi får se hur det blir med den saken.

Vid tiden för Siriklockans första nummer för året – och som du nu håller i din hand, så vet vi om jag fick rätt i dessa mina aningar eller inte. Men som allt ser ut nu i slutet av januari så väntar ett fint rallyväder, det är roligt.

Roligt är även att ta del av att så mycket positivt sker i vår kommun, ofta får jag höra att Torsby kommun upplevs att vara på hugget inte minst av företagare som vill etablera sig. Många familjer väljer också att medvetet bosätta sig hos oss, lämnar en stadsmiljö och ibland även sitt land. Den här positiva och välkomnande andan skapar vi tillsammans och ska vara rädda om. Det är också Svenska kyrkans uppdrag att vara välkomnande. Och ha såväl en djup som en bred verksamhet med högt i tak och låga trösklar. Det tycker jag vi lyckas bra med och det är jag och alla andra förtroendevalda väldigt stolta och glada för.

Jag är nu inne på mitt sista år som ordförande då jag och vice ordförande Roger Ericsson vid årsskiftet 2019/2020 gör en rockad. Det var bara två röster som skilde oss åt vid valet och då jag i år fyller åttio år blir detta ett naturligt skifte. Jag blir då vice ordförande och Roger ordinarie ordförande fram till nästa kyrkoval.

När jag ser tillbaka på alla mina år i kyrkopolitiken kan jag glädja mig åt den växande samsyn som är för handen. Det är nu uppenbart att vi verkar för vårt pastorats gemensamma bästa och vi fokuserar tillsammans på vårt pastorats huvudfrågor. Detta har inte minst märkts i arbetet att ta fram församlingsinstruktionen och andra styrande dokument.

Att vara förtroendevald är ett kall in i vår lutherska kyrka som av tradition har dessa dubbla ansvarslinjer – ämbetet och de förtroendevalda. Jag tänker att det är en klok ordning då den borgar för en viss tröghet i systemet så att det som under generationer byggts upp före oss hanteras varsamt och klokt. Det är roligt att vara förtroendevald och många av oss tjänstgör också som kyrkvärdar i pastoratets olika församlingar.

Vi lever i en tid då det är svårt att få folk att engagera sig som förtroendevald oavsett nästan i vad för slags organisation eller sammanslutning det handlar om. Det oroar mig när jag nu närmar mig de åttio och tittar bakåt och ser hur viktig denna roll nu är. Men det är även mycket stimulerande. För indirekt kommer du i kontakt med frågeställningar och miljöer du annars kanske inte skulle ha gjort. Att vara förtroendevald berikar.

Därför vill jag slå ett slag för detta engagemang, inte minst som förtroendevald i Svenska kyrkan, som till sin struktur förutsätter välfungerande församlings-, och kyrkoråd. Vill du engagera dig? Du är så välkommen. Längst bak i Siriklockan ser du numret till mig och övriga ordförande i vårt Fryksände pastorat. Tveka inte att höra av dig.

Rune Mattsson, Kyrkorådets ordförande

Påsk-betraktelse

Text: Jonas Bodinger Larsson Foto: Birgitta Brorson

Var inte rädda. Jag vet att ni söker efter Jesus, som blev korsfäst. Han är inte här, han har uppstått. Han har uppstått från de döda. (Matt 28:5-7)

Jag kan verkligen förstå att de båda Mariorna blev fyllda av både bävan och glädje när de fick höra vad ängeln hade att berätta. Det hör ju inte till vanligheterna, och vi skulle nog alla bli både ledsna och arga om graven vi tänkt besöka var tom. Kanske uppgrävd. Och hur skulle vi reagera om vi dessutom skulle få höra att vår nära vän som vi vet är död, plötsligt har uppstått? Hur skulle vi ta emot ett sådant besked? Det ligger bortom vår förståelse.

Uppståndelsen är ett under, död blir liv, sorg blir glädje och mörkret blir till ljus. Ingen är där och ser när Jesus uppstår. Men frågan är om uppståndelsen hade gått att se med blotta ögat? Det är ett under, ett under som inte går att förklara. Om det hade gått att förklara vore det ju inget under.

Jesus blev människa, han gav oss tron på livet efter döden. Han blev pinad, korsfäst, död och begraven. Trots allt detta blev han till liv igen, jag ser det som att det finns en räddning för allt. I det mörkaste mörka finns ett ljus som kan förändra allt. Den verklighet som vi lever i och som kan kännas mörk, tung och hopplös kan plötsligt bli till något annat. Vår verklighet kan, som genom ett under, ändra riktning och bli till en annan verklighet. Vi kanske upplever vår tomhet så stark att vi inte ser vad som finns bakom. I vår upplevelse av tomhet kan något födas, något som är större än vad vi i stunden kan förstå. Kanske är det i mörkret som ljuset blir som tydligast. Vi ser ljuset bättre när det är som mörkast.

Jag har en liten stuga utanför Forshaga. På verandan utanför dörren hänger en lykta med ett stort blockljus i. Det lyser upp, ger en ombonad känsla och trygghet. Kommer jag gående när det är mörkt gör ljuset att stugan känns varm och inbjudande. Vid några tillfällen har jag glömt att släcka ljuset när morgonen kommer. Ljuset brinner då hela dagen. Brinner, utan att någon ser det. Dagsljuset tar över och skenet från blockljuset smälter samman med solens ljus. Jag upptäcker inte att ljuset brinner förrän det åter blir mörkt. Ljuset fanns där hela tiden, men jag såg det inte, upplevde det inte förrän det blev mörkt. Det är i mörkret vi lättare kan se ljuset, det är när det är svårt och mörkt allt kan förändras. I vår sårbarhet kan det finnas en öppning till förändring, i mörkret finns möjlighet att se ljuset.

Har ni varit med om händelser där verkligheten plötsligt blivit till en annan verklighet? Händelser av mörker och tomhet som sedan, likt ett under, omvandlats till ljus och liv?

I och med påsken kommer något nytt. Jesus uppståndelse får oss att inte glömma hoppet. Att det finns möjligheter även där det verkar hopplöst. Vågar vi vara kvar i mörkret, vara kvar tills det ljusnar? Vågar vi möta rädslan och tomheten och samtidigt leva vidare i tillit?

Evangelietexten slutar inte vid graven, den slutar med en sändning. Jesus sänder ut lärjungarna för att de ska göra alla folk till lärjungar. Alla folk. Att vi människor, tillsammans bär tröst, förmedlar hopp och att ljuset segrar över mörkret.

Ängeln säger till Mariorna: ”Han har uppstått från de döda, och nu går han före er”. Han går före. Jesus blev människa, han led som människa och dog för vår skull. Han bar våra misslyckanden, våra svagheter och vår vilsenhet. Han uppstod. Han är närvarande i våra liv. *Döden är besegrad, Kristus är uppstånden!*

Min katt är död

Text: Katarina Wolf Foto: Katarina Wolf och Birgitta Brorson

”Tiden är människans största fiende, sa Zander. Snart skulle han lämna sin kattkropp. Han skulle resa vidare. Men först var det något han måste berätta. Ni kan förstå och analysera, ni människor, sa han. Men ni har glömt hur man upplever det som verkligen är viktigt i livet.” Ur boken ”Zander och tiden” av författaren Emelie Cajsdotter som kommunicerar med djur, i detta fall den åldriga och döende katten Zander.

Misha 15 år

Sommaren 2018 dog min äldsta katt Misha i en ålder av 15 år. En stor tumör på hjärtat gjorde att hon med veterinärens hjälp fick somna in i evigheten. Ett stort katthjärta gick ur tiden och mina tårar rullade som tunga stenbumlingar. Hon hade varit som en mamma för mig; alltid närvarande, alltid full av kärlek. Hon efter-lämnade ett stort svart hål i min själ. Av ett stort hjärta blev det ett stort tomt rum. I detta tomma rum efter Misha fanns ingenting. Det finns inga ord egentligen som kunde beskriva hur tomt det blev.

Sorg saknar ord. Vi kan prata om den som har dött. Prata om hur hon var, vad hon gjorde, om hur vårt liv tillsammans var. Vi kan prata om hur ont det gör nu. Om hur tomt det känns, om hur stumt det känns. Men själva sorgen har liksom inga ord.

Vi kan prata om sorg i allmänhet. Att först blir det ofta en chock, en obegriplighet. Vartefter blir förlusten något mer gripbar – åtminstone stundtals. Vi tvingas stå ut med att denna älskade varelses varma kropp inte längre tassar omkring hos oss. Vi vet att allt levande ska dö. Att allt kött är hö. Men sorgen saknar ändå ord.

Vi lever vidare. Gråter, bär på tomrummet, stirrar in i tomrummet. Gråter och skrattar kanske samtidigt när vi tänker på hur vår älskade skuttade lustigt efter en garnboll. Vi får passa på att vila från tomheten och smärtan genom att ta de tillfällen som dyker upp att le, skratta och glädjegråta åt allt som faktiskt finns att le, skratta och gråta åt. Vila från tomrummet. Vila från den ordlösa håligheten där den älskade förut brukade ligga och spinna.

Jag har två katter kvar i livet. Det är trevligt och jag älskar dem båda. Men ingen av dem fyller tomrummet där Misha fanns. Att Misha var gammal (ca 85 människoår) och sjuk gör inte tomheten mindre. Skönt förstås att hon inte var i sin ungdoms grönaste vår och blev överkörd! Men tomrummet efter gamla Misha är där – nästan lika intensivt som hon själv var där med sin lena päls och moderliga närvaro.

Misha och jag talade aldrig med ord med varandra. Hennes språk var subtilare och vackrare än så och vi slapp det avstånd som människo-ord kan skapa. Och på senaste tiden, i tystnaden i det förut så tomma tomrummet har jag börjat höra henne spinna försiktigt. Och jag tycker det låter som att hon mår väldigt gott där hon är.

Att mista ett husdjur kan vara en oerhört smärtsam upplevelse. Det inte många mänskliga relationer som innehåller samma kravlösa kärlek som relationen mellan ett husdjur och dess ägare. För många är relationen till ett djur det närmaste vi någonsin kommer upplevelsen av villkorslös kärlek.

Svart skuld och vit

Text: Else-Britt Kjellqvist Bild: Birgitta Brorson

Om mänskligheten ska överleva hot som klimatförändringar, krig och kärnvapen krävs medvetenhet och klarsyn. Hot som människan själv skapat och som hon kan välja om hon vill se, eller blunda för och bortförklara. Det gäller att genom självkännedom lära sig hantera sina inre destruktiva krafter och upphöra med att lägga ut dem på omvärlden.

Avgörande för om du är en människa med samvete eller har utvecklats till en samvetslös, är förmågan att känna skuld. Men det finns olika slags skuld, grovt indelat i oäkta, falsk eller overklig och äkta, verklig eller sann som jag här kallar svart respektive vit.

I ”Skuld och skuldkänsla” definierar Martin Buber, en av vår tids stora tänkare, samvetet som en unik förmåga hos människan, till skillnad från andra levande varelser, att distansera, ”inte bara sin omvärld utan också sig själv. Hon blir ett från sig själv avgränsat objekt, som hon inte bara kan reflektera över utan som hon både kan erkänna och förkasta”. Han menar att den existentiella skulden är grundläggande för att människan ska kunna leva ett etiskt liv i förhållande till andra människor.

Nu för tiden är det vanligt att känna sig kränkt medan Buber uppehåller sig vid när man kränkt någon annan. Och att den då uppkomna skuldkänslan har att göra med den existentiella skulden i förhållande till sitt eget väsen som människa. Att kränka någon är ett brott mot det mänskliga.

Vulgärsamvetet däremot är oförmöget att fatta skuldens grund och avgrund. Man brukar tala om krokodiltårar men det är lätt att bli förförd då man så gärna vill tro och hoppas på den andre som vid t.ex. hustrumisshandel. Synbarligen förstår vulgärsamvetet utmärkt väl att våndas och slingra sig men är oförmöget att uppmana till ansvar.

Till det behövs ett större, personligt integrerat samvete, som inte fruktar att se ner i avgrunden och manande peka på en väg som leder över den. Det betyder inte att ett sådant personligt samvete är förbehållet något slags ”högre” människa. En enkel och rättfram natur, som samlar sig in i sig själv för att våga ett genombrott ur den skuld han är insnärjd i, har ett sådant samvete.

Bubers slutsats blir att både samvetet och tron ”måste i medvetenhet om sina misstag överlämna sig åt nåden”. Hans sak är inte att tala om en transcendent existens som det går att kommunicera med men han har mött många människor som när de som skyldiga följde sitt samvete upplevde en vändpunkt. De kände sig gripna av något högre, som en pånyttfödelse.

Först trodde jag att den äkta, sanna, verkliga skulden var svart medan den oäkta, falska icke skulden, oskulden var vit. Men jag tog miste. Det är tvärt om. En svart skuld döljer alltid något annat. Det är en skuld som man kan gömma sig bakom för att slippa något ännu värre.

Den svarta skulden är falsk, leder dig vilse och ger allt tyngre bördor om du inte söker självinsikt och blir medveten om dina inre drivkrafter. Den vita, verkliga skulden kan du ångra, sona och få förlåtelse för.

Else-Britt Kjellqvist
poet, författare och psykoanalytiker

Medan den svarta skulden skymmer det närvarande livet och överskuggar Guds ingripanden. Den hindrar dig att se klart, att se ljuset. Du ser inte heller när du på outgrundliga vägar är ett Guds redskap utan förminskar dig själv och ser bara när du brustit. Den gör dig skyldig utan att vara det med ödesdigra konsekvenser för livsglädje och kreativitet.

I grunden är den svarta skulden ett psykiskt försvar mot skräck, raseri, skam, sorg, dödshot, förtvivlan, svek och vanmakt. Om du skuldbelägger dig själv har du åtminstone handlingsutrymme. Genom självanklagelser och förödande självkritik kan du upprätthålla illusionen att om du hade handlat annorlunda hade inte det hemska hänt.

De två syskonen skam och skuld är inte sällan intrasslade i varandra och det kan ibland vara svårt att skilja dem åt eftersom de i lager på lager kan täcka över och verka som försvar för varandra.

Erfarenhetsmässigt är skuld oftare försvar mot skam, den att vara oälskad och vanmäktig, eftersom detta tillstånd i grunden är nästintill outhärdligt. Barnet upplever sig i stället som skyldig och tänker att bara om jag ändrar mig, blir snäll och beter mig rätt, blir jag älskad.

Till den svarta skulden hör separationsskulden som är en följd av rörelse och uppbrott. I tonåren bad jag att aldrig stelna, att alltid få fortsätta att utvecklas. Skräcken var den psykiska döden.

Har över förväntan blivit bönhörd. Däremot har skulden för förändringar dykt upp vid de mest besynnerliga tillfällen som när jag äntligen tagit avstånd från någon som negligerat och inte respekterat mig. I stället har jag urskuldat genom att försöka förstå hens beteende eller förlagt bristen hos mig själv.

I förhållande till tidigare förebilder har jag helt irrationellt känt skuld när jag insett deras begränsningar och tillkortakommanden. Genomgående har separationsskulden uppträtt när jag tröttnat på förhållanden där jag förminskat mig själv medan andra blåst upp sig. Inte ovanligt har varit att jag blåst upp andra och idealiserat dem.

Men också i sammanhang som när en tidigare ömsesidig kontakt stagnerat och inte längre utvecklas har jag känt denna ovidkommande skuld. Sitt ursprung har den delvis i att jag tidigt lämnade de människor jag kom ifrån och är uppväxt med. Vrider jag ett varv till visar sig här separationsskulden som försvar mot sorgen, att jag innerst inne är ledsen för att jag inte hörde till.

Separationsskuld uppstår också när man tror att det är man själv som svek när det är tvärt om. Det är den andra som både sårade dig och bröt kontakten. Du föredrar att det är du själv som brustit därför att smärtan av den andres svek är större.

Den vita skulden kan du inte blunda för. Den är obönhörlig. Den finns där, den är vit och lyser dig i ögonen. Den kommer du aldrig undan även om du försöker genom att skuldbelägga, förneka och skyffla över den på andra.

Vitt är också den så kallade oskuldens färg där oskuld har blivit ett maktord som används för att sexuellt förtrycka unga kvinnor och tvinga dem att bli skambärare tills de gör uppror och återbördar skammen till förövarna och hustyrannerna.

Det finns också skuldbärare som det lilla barnet som av närstående blir utsatt för sexuella övergrepp och livet igenom drabbas av pedofilens skuld. Barnet bär även världen på sina axlar, den omvärld som inte är att lita på.

Livet värt att Leva

MILJÖ DIPLOMERAD SVENSKA KYRKAN

Livet värt att leva

Den 13-16 mars 2019 är det åter dags för ”Livet värt att leva”. ”Livet värt att leva” är temadagar som vågar ta upp viktiga frågor. Svenska kyrkan bjuder tillsammans med samverkanspartners in till samtal, där svaren kanske inte alltid är självklara.

Skam och skamlöshet

Torsdag 14 mars kl. 14.00–15.45
Torsby bibliotek, Fabriksgatan 2

Föredrag om skam med författaren, poeten och psykoanalytikern Else-Britt Kjellqvist. Kyrkoherde Johan Bonander är samtalsledare. Else-Britt Kjellqvist har utmärkt sig för att kunna sätta ord på subtila företeelser i vår samtid. Författaren menar att allt genuint sökande i det omedvetna förr eller senare leder fram till en övergripande transcendent dimension, till Gud.

Läs mer om fler föredrag under temadagarna
www.svenskakyrkan.se/karlstadsstift/livet-vart-att-leva

Else-Britt har en betraktelse i en kvällsmässa 13 mars kl. 19.00 i Fryksände kyrka.
Präst Johan Bonander, musiker Anders Halvarsson
Tema förnyelsens våndor - Kristus ljus

KOM till
Lekvattnets kyrka den 14 april kl.16.00

Då är det palmsöndag och pastoratets alla minior- och juniorkörer (från Östmark, Lekvattnet, Vitsand och Fryksände) kommer att berätta påskens händelser för oss.

Det är dags för barnens årliga PÅSKSPEL och scenen är som alltid kyrkans kor. Där finns Getsemane trädgård, korset och Jesus grav med mera.

Många av de 25 barnen börjar få rutin. I färskt minne finns det lyckade julspelet med applådtackets glädjekänslor. Men att stå framför en publik är väldigt stort, nervöst och spännande, men också för många, det roligaste de vet.

– Snälla, jag vill också sjunga solo!
– Jag vill säga något i mikrofonen!
– Får jag klä ut mig?

När kyrkklockornas klang tystnar kommer de alla intågandes i procession med vajande palmblad. Utklädda till bland andra Maria, Maria Magdalena, lärjungarna, Jesus, Pontius Pilatus och påskkärringar. Alla går till sina platser och spelet börjar. Några har repliker, alla sjunger och agerar. De som vill sjunger solo. Nu är det på riktigt. Nu gäller det. I bänkarna sitter mammor, pappor, syskon, mor- och farföräldrar och kanske du?
Mia (Rose-Marie) Stenmark, körledare och kantor

Är du intresserad av att börja i någon av kyrkans körer?

BABYSÅNG
SMÅBARN- OCH FÖRÄLDRAKÖR
MINIOR-OCH JUNIORKÖR
YOUNG VOICES konfirmand- och ungdomskör
GOSPELKÖR ungdom- och vuxenkör
TONTRÄFFEN dagledig vuxenkör
FRYKSÄNDE KYRKOKÖR traditionell vuxen kyrkokör
VOKALENSEMBLE avancerad vuxenkör

Gå in på vår hemsida för mer info och kontaktuppgifter: www.svenskakyrkan.se/fryksande

18 anledningar att vara medlem

Nästan alla som lever i Sverige kommer någon gång i sitt liv i kontakt med Svenska kyrkan. Det kan vara när livet känns som bräckligast eller absolut bäst - och allt däremellan. Oavsett när ska mötet med Svenska kyrkan lyfta, stärka och ge hopp. Kyrkan är en plats att vara stolt över. Du som medlem gör allt möjligt!

Som medlem i Svenska kyrkan betalar du en kyrkoavgift som används till många viktiga verksamheter. Din kyrkoavgift går bland annat till:

1. **Kyrkans öppna förskola och andra aktiviteter där små barn och deras föräldrar kan mötas.**
2. **Hembesök och sjukhusbesök för att stötta sjuka eller människor i kris.**
3. **Gudstjänster, för alla i livets glädjeämnen och sorger, förtvivlan och hopp.**
4. **Gemenskapsträffar för äldre och ensamma.**
5. **Jourhavande präst som människor i krissituationer kan kontakta under den tid på dygnet då många andra resurser är stängda.**
6. **Arbete i krissituationer med lokala kriscentrum, samtalsstöd m.m.**
7. **Själavårdssamtal när livet känns tufft och man behöver någon att prata med.**
8. **Gratis eller subventionerad familjerådgivning.**
9. **Olika projekt för stöd till människor i arbetslöshet.**
10. **Ett rikt musikliv med körer och musiker.**
11. **Underhållet av våra kyrkobyggnader och kulturarv.**
12. **Stöd till människor på flykt, både i Sverige och utomlands.**
13. **Stöd till de som sörjer.**
14. **Stöd till människor som är nya i Sverige att lära sig svenska och komma in i samhället.**
15. **Olika former av stöd när det verkligen krisar.**
16. **Stöd till svenskar som befinner sig utomlands.**
17. **Stöd inom vård, försvar, universitet och fängelser.**
18. **Bidra till Svenska Kyrkans Internationella arbete vid katastrofer, men också bidra till kyrkans olika biståndsprojekt.**

Hur gör jag om jag vill bli medlem?
Om du bestämmer dig för att bli medlem i Svenska kyrkan kan du klippa ur nedanstående blankett och skicka den till: Pastorsexpeditionen, Box 52, 685 22 Torsby

Du kan också besöka pastorsexpeditionen och anmäla att du vill bli medlem, besöksadress: Kyrkogatan 26, Torsby.
Har du frågor om medlemsskapet ring 0560-272 00

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Namn ..... Personnummer .....

Gatuadress ..... Postadress .....

Ort och datum .....

Telefon .....

Underskrift .....

MUSIK ska byggas av glädje

Gud har ett uppdrag till oss alla och för mig och min make Jonas Wärja är uppdraget tydligt – vi är kyrkomusiker.

Vi är kallade till tjänst med våra gåvor som vi kanske fick innan Han formade oss i moderlivet. Den gåvan är musiken och med den blev vi verksamma i Svenska kyrkan, jag i Lysvik och Jonas i Munkfors-Ransäter. Vi studerade tillsammans på Geijerskolan i Ransäter och där blev vi förälskade! Jag minns någon av de första dagarna på skolan då jag inte riktigt kände någon än. Jonas kände igen mig från antagningsprovet då han satt i elevjuryn och plötslig kom han fram till mig och sa: ”Du och jag ska sjunga den här duetten!”. Och så blev det. Jag stod och sjöng ”Herre min Gud var den månen lyser” ur Wennerbergs ”Glutarne” på tvåornas konsert, med en stilig karl med darrande stämma. Sen var man fast och det passade bra att få jobb här i Värmland där vi trivdes så bra med dess dalar, skog och forsar som sjunger sin ljuvliga sång. Allt föll på plats så naturligt, som om det skulle vara så. Lika naturlig som med kallelsen in i musiken.

Ibland tänker jag på Jeremia när jag funderar på min egen kallelse i kyrkan. Han var tydligen också ung, som jag och Jonas är. Jag är 25 år och redan i en ställning där jag är ansvarig för en hel församlings musikverksamhet. Jag ska ställa upp med musik i livets alla skiften - dop, bröllop och begravning. Jag ska leda och entusiasmera ideellt engagerade körsångare som förlitar sig på min kompetens. Ofta faller stort ansvar på ens axlar, inte bara inom musiken utan även också av diakonal karaktär, då någon lutar sig mot kantorns tröst lika mycket som en prästs själavård. ”Han jobbar ju i kyrkan så kanske han kan lyssna?” En människa tvivlar alltid någon gång i livet på sig själv, så även kantorn, efter långa dagar i slitsamt förberedelsearbete i ensamhet. Då är det skönt att veta att även Jeremia tvivlade. På Guds tilltal från inledningen svarar han: ”Nej Herre, jag duger inte till att tala, jag är för ung!”. Kanske även du har känt ibland att du inte duger i det sammanhang som du verkar i. Vi kan ju inte alla vara lika modiga som Maria när hon på ängelns uppmaning om att frambära världens Frälsare säger: ”Jag är Herrens tjänarinna, må det ske med mig som du har sagt!”.

Genom livsresan, då vi skiftar mellan Jeremias osäkerhet och Marias beslutsamhet, finns det något som följer med - Gud. Till Jeremia säger han: ”Säg inte att du är för ung, utan gå dit jag sänder dig och säg det jag befaller dig!”. När jag tänker tillbaka på det hela känns det verkligen som Gud måste ha varit med och stöttat mig precis som Jeremia. Det är ganska intressant när jag tänker tillbaka på hur spännande resan hit var. Min sångpedagog på gymnasiet tyckte att jag skulle söka till Geijerskolan och på hennes uppmaning styrde blicken mot sångprofilen vid horisonten, fast jag knappt visste var Ransäter och Värmland låg. Genom tillbakablickar på resan under folkhögskoleåren kände jag hur Gud måste ha varit där ändå. Från att ha spelat lite orgel på gymnasiet till att utvecklas och blomma ut i folkhögskolans fruktsamma miljö när jag vågade söka till kantorsutbildningen. Kanske Jonas uppmuntran gjorde att jag vågade söka. Tänk så många som får agera Guds verktyg på jorden - lärare, familj, vänner och partners.

I Skapelsen blev vi ju alla människor skapade till Guds avbild, och kanske är det så att det finns något gudomligt i oss alla? Som om inte det vore nog att bli lika skraj som Jeremia över våra vardagliga åtaganden! Vi kanske inte kan skapa ett universum på en vecka, men vi kanske kan skapa ljus på ett annat sätt? Vi kanske kan var stolta och ta vara på våra gåvor? Här i Fryksände pastorat upplever jag att ni har många goda medlemmar i Kristi kyrka. Det känns som att ni har ett varmt och behagligt arbetslag, fina kyrkor och bra instrument – framförallt er nya orgel i Torsby. Jag och Jonas fick äran att traktera den under en musikgudstjänst på nyårsdagen, en musikgudstjänst där faktiskt både läktarorgeln och kororgeln ljöd, samtidigt, i en konsert för två orglar av en italiensk wienklassicistisk orgeltonsättare. En erfarenhet som vi är tacksamma för att vi fick förtroende att arrangera i samråd med ert pastorat.

Vi har nog alla ett heligt uppdrag från Gud att ta till vara på. Uppdragen är olika, målet är ett. Lågorna är många ljuset är ett. Med våra gåvor förgyller vi varandras tillvaro, sprider glädje och bistår varandra när vi hjälper våra medmänniskor. Gud är med oss när han sänder oss. Jag ser en stor glädje i min kallelse och är tacksam för att Gud är med mig. Jag hoppas att få se er när jag här hos er i Fryksände eller när ni gästar oss i våra huvudkyrkor. På återseende!

Tobias Wärja, kantor i Lysviks församling och vikarierande kantor i Fryksände pastorat

Välkommen Jonas!

Text: Johan Bonander

Jonas Bodinger Larsson prästvigdes i Karlstad domkyrka söndagen den 27 januari. Det var en underbar gudstjänst och vi var flera från pastoratet som hade möjlighet att närvara.

I egenskap av kyrkoherde deltog jag i gudstjänsten och det gjorde även vår diakon Karin Lövestam Öberg som är diakonernas representant i stiftets så kallade domkapitel.

En präst- och diakonvigning är speciell och har alltid föregåtts av studier, frågor och överväganden. Så står man väl där – redo att gå in i det nya. Att bli präst eller diakon är inget lättvindigt – det är att gå in i ett så kallat ämbete som man alltid framledes kommer att vara en del utav. Det framgår inte minst i de präst- och diakonlöften man som kandidat får avge under själva vigningsgudstjänsten.

Gudstjänsten vittnar lite om den storhet en vigningsmässa innebär. På bjudningen efteråt deltog vänner, släkt och representanter från Fryksände. Det blev många tal och igenkännande skratt.

Jag önskar dig Jonas och din hustru Anette varmt välkomna till oss och till vår bygd!

Nadiwa har öppnat en mataffär. Inkomsterna bidrar till att familjen går runt och gör att hon kan laga bra, näringsrik mat till barnen

Foto: Jesper Wahlström

Jag kunde inte lämna bort honom

Efter tolv år i flyktinglägret har flerbarnsmamman Nadiwas hopp om att komma därifrån falnat, men livsglöden har inte brunnit ut. Med hjälp av en spargrupp har hon startat en mataffär och hennes omsorger räcker även för Mohammed - ett av många föräldralösa barn.

Nadiwas make arresterades och fängslades av regimen i deras hemland i östra Afrika. Varför hennes man sattes i fängelse vet hon inte. Hon vet inte heller var han hålls fången eller om han överhuvudtaget lever. Hon vet bara att hon och barnen inte kunde vara kvar i landet. De tvingades fly till Kenya, och placerades i flyktinglägret Kakuma, där de nu bott i över tolv år.

– Vi är här för att vi inte har någon annanstans att bo. Vi har fått skydd här men det är inte säkert. Det är en kamp varje dag, säger Nadiwa.

SWISHA DIN GÅVA TILL
900 1223
svenskakyrkan.se/fastekampanjen

Lönen räcker inte till

– Maten räcker inte, pengarna räcker inte. Jag går långt till fots varje dag till jobbet men jag tjänar mindre än 500 kronor per månad. Ena månaden köper jag skor åt ett av barnen, nästa månad till nästa barn, och när alla fått skor behöver den första nya skor igen.

En dag för drygt fem år sedan kom en ung kvinna från Nadiwas hemland till lägret med sin femåriga son Muhammed. Kvinnan berättade för Nadiwa att hon inte var välkommen hem till sin familj eftersom hon var ogift när barnet föddes. Hon hade rest till Nairobi för att leta efter pappan till sin son, men eftersom hon befann sig illegalt i Kenya förflyttades hon mot sin vilja till Kakuma flyktingläger.

– Jag försökte hjälpa dem, de fick bo hos mig och jag sa till henne att eftersom hon kunde laga mat så kunde hon skaffa ett jobb och tjäna pengar. Hon jobbade i tre månader och sparade pengarna. Sedan stack hon. Hon lämnade sin egen son! Om jag skulle träffa henne idag skulle jag ha så många frågor. Vad kan vara anledningen till att lämna sitt eget barn?

Ensamma barn behöver en fosterförälder

Nadiwa tittar med sorgsna ögon på Muhammed, som står tyst och stilla i dörröppningen till deras hem.

– Jag trodde först att hon skulle komma tillbaka. Men jag visste inte vad jag skulle göra med Muhammed. Han kunde inte sitta ensam i mitt hem medan jag gick till jobbet. Så jag tog med honom till LVFs barnskyddsgrupp och sa att han måste gå i skolan. Men de sa att han behövde en fosterförälder som kunde skriva pappren och ta hand om honom.

– Mina barn ville inte att jag skulle skriva pappren. De sa till mig: ”Nej – gör det inte! Vi vill inte vara kvar här i tolv år tills han blir myndig!” Men jag kunde inte lämna bort honom, han hade ingen annan än mig. Jag frågade vad hans mormor och morfar hette, men han sa bara ”mormor och morfar”, han kunde inte namnet på någon i sin familj. Han var så liten.

Ensamma barn i Kakuma flyktingläger behöver en fosterförälder. I första hand placeras barn hos släktingar, men om det inte finns någon de känner så försöker LVF hitta lämpliga fosterföräldrar bland dem med samma nationalitet. Det kan vara svårt att finna någon lämplig familj som är redo att ta sig an ytterligare ett barn i en redan utsatt situation med brist på mat, husrum och pengar. LVF organiserar stödgrupper för fosterföräldrarna så de kan hjälpa varandra genom samtal och gemensamt sparande.

Startade mataffär med pengar från spargruppen

Nadiwa berättar om hur hon genom spargruppen lyckades starta en egen mataffär.

– Jag frågade en vän som säljer frukt om jag kunde få numret till leverantören. Sen pratade jag med alla i mitt bostadsområde och sa att de skulle spara pengar för att snart finns frukt och grönsaker att köpa. I spargruppen ger alla 100 kronor varje månad och turen går runt att få pengarna. När det blev min tur att få 700 kronor ringde jag och beställde potatis, tomater och bananer. Och maten kom! Då kunde jag sälja och beställa mer igen och så har det fortsatt. Det blir inga pengar över men det räcker så att jag och barnen kan äta bra mat varje vecka.

Nadiwa har öppnat en mataffär. Inkomsterna bidrar till att familjen går runt och gör att hon kan laga bra, näringsrik mat till barnen.

Nadiwa plockar bland tomaterna inne i sin lilla affär. Hennes äldsta dotter tänder kolugnen utanför och sätter på en stor gryta med olja. Det ska bli pommes frites att sälja. Muhammed går in och byter om från sin skoluniform för att gå på fotbollsträning, arrangerad av LVFs ungdomssektion. Han gillar att spela fotboll och Nadiwa säger att det är den enda gång hon ser honom glad. Hon säger att han haft det svårt, men att hon tycker att hon ser en ljusning – att han börjar acceptera henne.

– Han sa till mig att om han får åka härifrån så vill han åka med mig.

Livet i flyktinglägret går vidare, vardagen rullar på. Hoppet om att komma därifrån har falnat i takt med åren som passerat. Men Nadiwa ger sina barn uppmuntrande blickar och konstaterar:

– Gud gav mig det här livet. Och Gud gav mig de här barnen att ta hand om.

Text: Susanna Olivin, Svenska kyrkans internationella arbete

Fastekampanjen 2019
Samma Himmel – Samma rättigheter
Under kampanjen som pågår från Fastlagssöndagen till Palmsöndagen, samlar vi in pengar till Svenska kyrkans internationella arbete.

får den som döps i Fryksände kyrka!

Text: Karin Lövestam Öberg och Hasse Öberg

I många kyrkor får den som döps en liten minnesgåva från sin församling. Man kan i vissa kyrkor se ”dopträd” där det hänger dopänglar eller doplöv med den döptes namn och datum på. Dessa hänger sen kvar i kyrkan en tid och senare inbjuds till en speciell gudstjänst för små och stora där man får ta emot sin gåva, vad det nu är, att ta med den hem.

I Fryksände pastorat får man en påse med dopbevis, en fin dopbok och en haklapp med budskapet ”Jag är värdefull”. Vi har även länge tänkt att det skulle vara roligt att få ge något som är specifikt för Fryksände kyrka till de som döps.

Idén att göra något annorlunda och med stark koppling till Fryksände kyrka, infann sig för några år sedan vid läsandet av Kyrkans Tidning. Där var det ett reportage om en Stockholmsförsamling som hade tagit tillvara en del av kopparplåtarna när kyrktaket byttes. Av det hade man sen låtit tillverka små ”medaljer” som de gav bort t.ex till medverkanden musiker. Året var 2012 och vi hade just bytt koppartaket på Fryksände kyrka och en hel del gammal kopparplåt fanns kvar i kyrkans källare.

Dopfiskar

idén att vi skulle göra dopfiskar kom nästan omedelbart, men hur de skulle se ut och hur de skulle göras var vi flera stycken som funderade över. Att de efter dopet skulle hängas upp i kyrkan var något som vi också resonerade en hel del om. Hur skulle det göras? En fisk kan inte gärna hänga i ett träd utan det behöver väl ändå vara ett nät!? Och varför kom idén så snabbt att det skulle vara just en fisk och inte en duva eller ett lamm eller kanske en koppardroppe?

Det finns en klar tanke i detta och handlar om det symbolspråk som vi har i kyrkan. Ibland kallas det också för ”kyrkans tysta språk”.

Varför en fisk?

Fisken blev tidigt en symbol bland de första kristna. Begynnelsebokstäverna i meningen ”Jesus Kristus, Guds son, frälsaren” på grekiska, bildade ordet ”Ichthys” vilket betyder just ”fisk.”

Under den första kristna tiden fick nydöpta ofta en fisk av brons eller kristall som halssmycke. Det anses till och med att denna symbol var ett hemligt igenkänningstecken bland de kristna under tider av förföljelse.

När man stod och talade med någon man trodde var kristen, kunde man rita en båge med skospetsen i sanden. Den andre personen kunde då också rita en båge med början vid samma utgångspunkt, men låta linjerna korsas i andra ändan och man hade därmed tillsammans ritat en stiliserad fisk. Då visste man med säkerhet att den man pratade med var en vän som hade samma tro. Men det finns många fler kopplingar, som fallet alltid är när man talar om symboler.

Många av lärjungarna var fiskare och fick uppdraget att vara ”människofiskare” det vill säga, de skulle gå ut i världen och döpa och undervisa. Att berätta om sin tro på Jesus är ett uppdrag som varje döpt och kristen människa fortfarande har. Sen är vi olika och gör det på olika sätt.

En annan association är dopet. Det vi i dag kallar dopfunt, där slutledet ”funt” har sitt ursprung i fontän/källa, kallades från början ”piscina” vilket betyder fiskdamm. ”Piskinan” idag är den plats i en kyrka idag där man kan hälla ut dopvatten och överblivet vin från nattvarden, så att det rinner ut i vigd jord under kyrkan. De nyomvända kristna kallades till och med ”pisciculi”, fiskyngel.

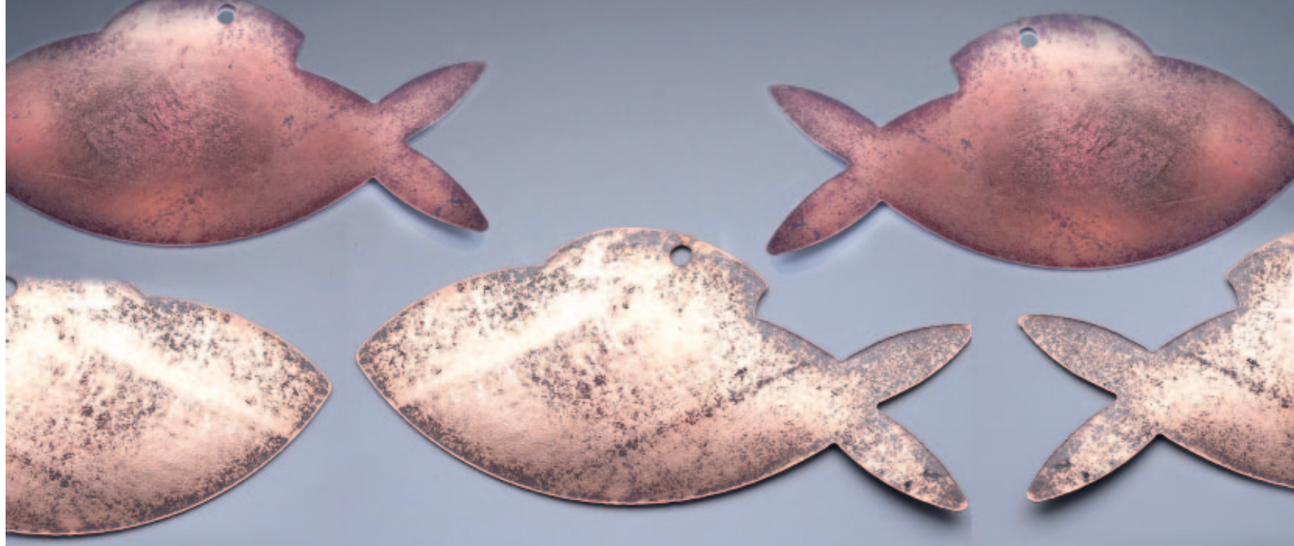

Ytterligare en association skulle kunna ha med stjärnbilden ”fiskarna” att göra. Den går tillbaka på de österländska stjärntydarna och vad Betlehemsstjärnan var för något. En teori är att det hela rörde sig om ett möte mellan planeterna Jupiter och Saturnus, representanter för himmelen och jorden enligt astrologin. Detta möte skedde tre gånger i fiskarnas tecken år 7 f. Kr. vilket troligen är den rätta tiden för Jesu födelse. Fiskarnas tecken sägs stå för en omvälvande förändring. Himmel och jord skulle alltså mötas och något stort skulle förändras. Detta är starten på fiskarnas tidsålder enligt astrologin. Vi skulle då kunna tolka det som kristendomens spridande över världen.

Man kan också roa sig med att tänka att fiskarna kan ses som speciellt utvald av Gud, symboliskt talat, då inte de drabbades av syndafloden utan fortsatte att leva ”som fisken i vattnet”. Följaktligen blir vi som döpta också utvalda då den gamla människan dör i dopet och en ny människa uppstår till ett liv som kristen.

Här kan vi också göra en association till profeten Jona, som befann sig i fiskens buk i tre dagar innan han spottades upp på land igen. Det är den berättelsen som Jesus själv syftar på när han talar om ”Jona-tecken” när han pratar om sin egen död och uppståndelse (Matt 12:39-40) vilket i sin tur symboliseras i dopet.

Dopfiskar i kyrkan

Så längst fram i Fryksände kyrka, bakom vår dopfunt från mitten av 1200-talet, har den uppmärksamme eventuellt sett att det nu hänger ett fisknät. Det smälter så fint in i färgsättningen och omgivningen att man kanske inte tänker på det först. Här ska de döptas dopfiskar hängas upp.

För varje person som döps i kyrkan, barn eller vuxen, kommer en fisk att hängas upp i samband dopet och förses med personens namn och datum för dopet. Senare under året kommer den som döpts att få in inbjudan att komma till kyrkan, vara med på en härlig och festlig gudstjänst och hämta sin fisk för att ta med den hem.

Den kan sen hängas upp i fönstret eller om man har flera stycken i familjen kan det bli till en hel mobil som glittrar i solen – om man putsar den då och då. Om man vill så kan man låta någon kunnig gravera in namn och dopdag eller göra det själv om man är händig.

Påskdagen var den dag i urkyrkan då man hade dop av konvertiter*. Då hade de gått i undervisning under ett helt år och på påskdagen, när man firade Jesus seger över döden, döptes de.

Genom död till liv

Vad kan då passa bättre än att vi börjar dela ut fiskarna till våra dopkandidater med start på påskdagen 2019! Varje nydöpt får nu en liten bit av det gamla kyrktaket med sig hem, som ett minne av dopet. Taket, som har täckt kyrkan där så många i tidigare generationer har döpts. Vi hoppas att det ska bli ett fint minne som gör att man minns sin dopdag och att man är ”kristnad”, som man sa förr om dopet.

Ps 900 v 6
”Ingenting i världen kan
skilja ifrån människan
kärleken som dopet bär:
du är älskad som du är”

** Konvertit = en person som gått över till kristendomen från en annan religion.*

Vad gör kyrkan?

Har du någon gång funderat på vad Svenska kyrkan gör där du bor? Mycket av det som äger rum inom ramen för din kyrka sker i möten och samtal, som dopsamtalet, begravningssamtalet, i konfirmandundervisningen för att ta några exempel. Här berättar vi lite mer av det som äger rum en vanlig vecka.

BARNVERKSAMHETER

Café LITEN & stor
Måndagar kl. 09.30-12.00 i Fryksände församlingshem. En öppen verksamhet för barn 0-6 år med vuxens sällskap. Vi träffas, pratar, fikar, sjunger och leker tillsammans.

Barntimmar
Torsdagar kl. 16.00-18.00 i Fryksände församlingshem. En öppen verksamhet för barn 2-5 år med vuxens sällskap. Här leker och pysslar vi, hör berättelser ur bibeln och fikar tillsammans.

Fryksände miniorer och juniorer
Torsdagar kl. 16.00-18.00 i Fryksände församlingshem. Barn åk. F-6.

Östmarks miniorer
Tisdagar kl. 13.15-15.00 i Östmarks församlingshem. Barn åk. F-2.

Östmarks juniorer
Tisdagar kl. 16.30-18.00 i Östmarks församlingshem. Barn åk. 3-5.

KÖRER

Babysång
Måndagar kl. 10.30-10.50 i Fryksände församlingshem. Barn 0-6 år med vuxens sällskap.

Fryksände minior och juniorkör
Torsdagar kl. 16.30-17.10 i Fryksände församlingshem. Barn åk. F-6.

Vitsands minior och juniorkör
Måndagar kl. 14.15-14.45 i Aspeds skola.
Barn åk. F-5.

Östmarks miniorkör
Tisdagar kl. 15.00-15.30 i Östmarks församlingshem. Barn åk. F-2.

Östmarks juniorkör
Tisdagar kl. 16.00-16.30 i Östmarks församlingshem. Barn åk. 3-5.

Fryksände småbarns och föräldrakör
Torsdagar kl. 17.10-17.30 i Fryksände församlingshem. Barn 2-5 år med vuxens sällskap.

Young voices ungdomskör
Onsdagar kl. 15.00 i Fryksände församlingshem. Ungdomar från 13 år. I samarbete med konfirmanderna.

Gospelkör
Tisdagar kl. 18.30-20.30 i Östmarks församlingshem. Ungdoms- och vuxenkör. För mer info kontakta Mia Stenmark tel. 070-200 01 56.

Fryksände kyrkokör
Onsdagar kl.19.00-21.00 i Fryksände församlingshem. Vuxenkör. För mer info kontakta organist Urban Karlsson tel. 272 00.

Tonträffen
Torsdagar kl. 14.00-15.30 i Fryksände församlingshem. Vuxenkör. För mer info kontakta Mia Stenmark tel. 070-200 01 56.

Vokalensemble
Måndagar kl. 19.00-21.00 i Fryksände församlingshem. För mer info kontakta Brynja Gudmundsdottir tel. 070-790 40 54.

Sjung på svenska
Tisdagar kl 12.00-14.00 på prostgården. Sjung på svenska är en verksamhet för nysvenskar som behöver träna på svenska med sång som verktyg. För mer info kontakta Anders Halle Halvarsson tel. 070-280 74 26.

SOCIALA VERKSAMHETER

Meditation
Torsdagar kl. 18.00 mediterar vi tillsammas i Fryksände församlingshem. Ingen föranmälan.

Gubbfrukost
Män och pojkar i alla åldrar äter frukost tillsammans varannan fredag kl. 09.00 i Fryksände församlingshem och samtalar om stort och smått.

Lunchmusik
Tisdagar jämna veckor kl. 12.12 spelas vacker musik oftast på vår orgel i Fryksände kyrka.

Sopplunch
Tisdagar jämna veckor kl. 12.30 serveras sopplunch i Fryksände församlingshem (direkt efter lunchmusiken).

Mat och prat
Måndagar kl. 12.00-16.00 på prostgården.

Café Slink in
Tisdagar och fredagar kl. 08.00-16.00 på prostgården. Språkcafé för nysvenskar. För mer info kontakta Bettan Nordin tel. 070-210 43 95.

Stavdamer
Måndagar kl. 12.00 i Fryksände församlingshem. Stavgång med efterföljande fika.

Syföreningen i Fryksände
Vi träffas varannan vecka i Fryksände församlingshem. Man kommer när man vill och kan. För mer info kontakta Eva Bonander tel. 070-37 54 144.

Syföreningen i Lekvattnet
Vi träffas varannan vecka i församlingshemmet. Man kommer när man vill och kan. För mer info kontakta Katarina Wolf tel. 070-352 32 27.

Syföreningen i Vitsand
Vi träffas kl. 10.30-12.00 på tisdagar, ojämna veckor. Man kommer när man vill och kan. För mer info kontakta Berit Johansson tel. 070-628 02 46.

Syföreningen i Östmark
Vi träffas varannan vecka i församlingshemmet. Man kommer när man vill och kan. För mer info kontakta Eva Bonander tel. 070-375 41 44.

Vävverksamhet
På prostgården finns Fryksände kyrkliga vävverksamhet, öppen för alla intresserade. För mer info kontakta Gunnel Andersson tel. 719 67.

Bibel- och förbönsgrupp
Vi läser söndagens texter och diskuterar våra tankar kring dessa. Vi träffas i Fryksände församlingshem på tisdagar kl. 19.00-20.30.

Dopundervisning för konvertiter
För mer info kontakta Karin Lövestam Öberg tel. 070-671 39 61.

Danskväll
Som en del i vår insamlingsverksamhet till Svenska kyrkans internationella arbete ordnar vi danskvällar med levande orkester i Fryksände församlingshem. För mer info kontakta Ingela Älvskog tel. 073- 022 69 54.

Konserter
T.ex. Musik i sommarkväll, jul- och adventskonserter, orgelkonserter. Håll utkik i TorsbyBladet och på vår hemsida.

Sommarkul
Aktiviter för barn och ungdomar sommartid på prostgården. För mer info kontakta pedagog Hans Öberg tel. 070-574 24 34.

Födelsedagsfester
För våra äldre jubilarer ordnas födelsedagsfester i alla församlingar en eller två gånger per år. För mer info kontakta Eva Bonander tel. 070-375 41 44.

Konfirmandjubileum
Varje år bjuder vi konfirmandjubilarer till en gudstjänst och ett festligt återseende i alla våra fyra församlingar.

Boksamtal
Vi läser böcker och samtalar kring dem, ett samarbete med Torsby bibliotek. För mer info kontakta Katarina Wolf tel. 070-352 32 27.

UNGDOMSVERKSAMHET

Orgelundervisning
Orgelundervisning för barn. För mer info kontakta Anders Hallpers tel. 272 00.

Bibeläventyret
Bibeläventyret för årskurs 4 och 5 ger grundläggande kunskaper om Bibeln och Bibelns berättelser som refereras i judendom och kristendom och islam. Kunskaperna underlättar förståelsen för dessa världsreligioner och hur de påverkat och påverkar Europas historia och utveckling. För mer info kontakta pedagog Hans Öberg tel. 070-574 24 34.

Unga ledare
När du är konfirmerad finns en ledarutbildning för unga ledare som Karlstad stift driver tillsammans med Svenska Kyrkans Unga. För mer info kontakta pedagog Hans Öberg tel. 070-574 24 34.

Konfirmandundervisning
Inriktning: Folkrace, Vildmark o Estet inkl lägerverksamhet Tidigast det år man fyller 15 år kan man delta i konfirmandverksamheten. Är du äldre och vill konfirmera dig ta kontakt med oss så kan vi arbeta fram en modell som passar. För mer info kontakta pedagog Hans Öberg tel. 070-574 24 34.

SOCIAL HJÄLP OCH DIAKONI

Sjukhuskyrkan
Att vara i sjukhusmiljö innebär för många att man får tankar och funderingar som det kan kännas skönt att få samtala med någon om. Samtalen har alltid sin utgångspunkt i vad du personligen tycker är viktigt. För mer info kontakta Karin Lövestam-Öberg tel. 070-671 39 61, Inger Hjalmarsson tel. 070-375 41 87.

Reflexen
Reflexen är en stödgrupp för dig mellan 9-11 år som har en förälder eller närstående med missbruksproblem, mår psykiskt dåligt eller har upplevt en jobbig separation/skilsmässa.

Leva vidare
Har du förlorat någon som står dig nära? Att sörja någon kan vara mycket tungt. Genom att i en liten grupp dela sorgen med andra kan den bli något lättare att bära. För mer info kontakta Inger Hjalmarsson tel. 070-375 41 87.

POSOM och sjukhusets krisberedskap
Vi ingår i ledningsgruppen för POSOM och i sjukhusets krisberedskap.

Väntjänst
Väntjänsten är en ideell verksamhet och gruppen består av engagerade församlingsbor. Väntjänstens uppdrag kan vara av både social och praktisk natur som hembesök, promenader och ledsagning till t ex. sjukhus. Vi har även aktiviteter och högläsning på några av våra äldreboenden. Väntjänsten kompletterar hemtjänsten och utför därför insatser som normalt inte ges genom hemtjänsten. Tjänsten är gratis men den som utför uppdraget ska inte ha några egna utlägg. För mer info kontakta Eva Bonander tel. 070-37 54 144.

Stödsamtal och själavård
Behöver du någon att prata med? Ibland behöver man sätta ord på små och stora problem då finns det finns möjlighet att boka tid för samtal med en präst eller diakon. Alltid gratis, med tystnadsplikt och utan någon dokumentation av vad som sagts.

Polis och kyrka i samverkan
För mer info kontakta Ingela Älvskog
tel. 073-022 69 54.

KYRKOR/FÖRSAMLINGSVERKSAMHET

Varje vecka firar vi flera gudstjänster i pastoratet och här nedan är de vanligaste - håll utkik i Torsbybladet och på vår webbsida för exakta tider och platser.

Gudstjänst
T.ex. Temagudstjänster, friluftsgudstjänster på Kvarntorp, Karmenkynna och vid Ingvaldssjön.

Högmässa

Mässa

Sinnesrogudstjänst

Morgonmässa

Familjegudstjänst med Små och stora

Musikgudstjänst
Exempel på dessa är bland annat Gospelgudstjänster med allsång, Gospelnight, Afternoongospel och Gospelmässa.

Andakter på våra äldreboenden
Sång, musik och betraktelser om livet och dess Skapare ges regelbundet på våra äldreboenden där varje äldreboende får besök minst en gång per månad (under terminstid). Dessa träffar är uppskattade och kommer nu att finnas med i vår veckoannons i Torsbybladet då många anhöriga till de boende gärna vill vara med vid dessa stunder. För mer info kontakta Eva Bonander tel. 070-375 41 44 eller Anders Halle Halvarsson tel. 070-280 74 26.

Helgsmålsbön

Dop

Konfirmation

Vigsel

Begravning

Musik i sommarkväll
Varje sommar anordnas musik i sommarkväll. Vi eftersträvar ett brett utbud i hela pastoratet.

Vi firar regelbundet olika jul- påsk,- luciaspel

Andrum för vila och återhämtning
Fryksände kyrka är öppen dagtid för besökare. Låt själen vila en stund och kanske vill du tända ett ljus. Kyrkorna i Lekvattnet, Vitsand och Östmark är öppna dagtid 1 maj-31 augusti eller enligt överrenskommelse.

ÖVRIGA VERKSAMHETER

Vi finns med som funktionärer på Rally sweden och WM i rallycross i Höljes, har varit och är en uthållig aktör i integrationsarbetet och vi bedriver en rådgivningsverksamhet i asylprocessen. Ibland anordnar vi drive in-vigsel och drop in-dop och vi är medarrangörer i det uppskattade 11-kaffet på missionskyrkan och vi serverar nybakta bullar och ringer i startklockan till Siriloppet.

Julkrubban i Östmark

Text: Johan Bonander

I över 50 års tid har Aino Larsson ombesörjt att Östmarks kyrka inför varje jul haft en vacker julkrubba.

Kring den har barn i flera generationer samlats för undervisning och samtal om Jesu födelse. Nu har stafettpinnen tagits över av Marit Sandborgh-Ludvigsson. Aino avtackades i musikgudstjänsten annandag jul i Östmarks kyrka av församlingsrådets ordförande Roger Ericsson och kyrkoherde Johan Bonander.

Adventsauktion i Vitsand

Text: Ingela Älvskog

Den traditionella adventsauktionen blev som vanligt en succé.

Så roligt för oss i syföreningen som stöpt ljus, sytt, stickat, virkat och pysslat, att det blir uppskattat. Många kom och lämnade paket till auktionen och vårt husband underhöll.

När vi gör saker tillsammans av glädje så sker underverk! Resultatet av kvällen landade på inte mindre än 13.250 kronor. Sköna slantar att skicka vidare till Svenska kyrkans julkampanj ”En flicka är född”.

Högsta vinsten i lotteriet drogs av Barbro Larsson, grattis!

Våra goda insatser firades 15 december då vi åt smörgåstårta, gjord av Susanne på Brockenstrand och hade allsång med julvisor.

Gudstjänster i påsk

FRYKSÄNDE

Skärtorsdag 18 april
kl. 18.00 SKÄRTORSDAGSMÄSSA
Katarina Wolf, Anders Hallpers

Långfredag 19 april
kl. 11.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST
Jonas Bodinger Larsson,
Urban Karlsson
kl. 14.00 STILLA GUDSTJÄNST
med Fryksände Vokalensemble
under ledning av Brynja
Gudmundsdottir
Präst: Johan Bonander

Påskafton 20 april
kl. 23.30 PÅSKNATTSMÄSSA
Jonas Bodinger Larsson,
Anders Hallpers
Vokalkvartett under ledning
av Brynja Gudmunsdottir

Påskdagen 21 april
kl. 11.00 HÖGMÄSSA
Ingela Älvskog, Urban Karlsson,
Fryksände kyrkokör

Annandag påsk 22 april
kl. 11.00 HÖGMÄSSA
Ingela Älvskog, Anders Hallpers

LEKVATTNET

Skärtorsdag 18 april
kl. 16.00 SKÄRTORSDAGSMÄSSA
Johan Bonander, Mia Stenmark

Långfredag 19 april
kl. 15.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST
Katarina Wolf, Anders Hallpers

Påskdagen 21 april
kl. 15.00 UPPSTÅNDELSEMÄSSA
Johan Bonander, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson, Gospelkören,
Tonträffen

Annandag påsk 22 april
kl. 15.00 EKUMENISK GUDSTJÄNST
i Mårbackens skolhus
Katarina Wolf, Anders Hallpers

VITSAND

Skärtorsdag 18 april
kl. 19.00 SKÄRTORSDAGSMÄSSA
Ingela Älvskog, Halle Halvarsson

Långfredag 19 april
kl. 15.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST
Jonas Bodinger Larsson,
Urban Karlsson

Påskdagen 21 april
kl. 15.00 PÅSKDAGSMÄSSA
Ingela Älvskog, Urban Karlsson

ÖSTMARK

Skärtorsdag 18 april
kl. 19.00 SKÄRTORSDAGSMÄSSA
Johan Bonander, Mia Stenmark

Långfredag 19 april
kl. 11.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST
Katarina Wolf, Anders Hallpers

Påskdagen 21 april
kl. 11.00 UPPSTÅNDELSEMÄSSA
Johan Bonander, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson, Gospelkören,
Tonträffen

Med reservation för ändringar

Döpta

FRYKSÄNDE
8/12 Colin Sahlström
29/12 Hugo Nilsson
12/1 Molly Sandberg
13/1 Gustav Lilja Löwenspets
2/2 Leah Eskilsson
2/2 Sigrid Markberg

LEKVATTNET
30/12 Theo Gustafsson
16/2 Matilda Leo

VITSAND
29/12 Felicia Lennartsson Hedegren

ÖSTMARK
8/12 Collin Sigfrids
25/12 Timothy Barton
10/2 Habib Emanuel Adine
10/2 Simon Mohammad Adine
10/2 Zeinab Salome Adine

Avlidna

FRYKSÄNDE
10/11 Mats Bergström 63 år
27/11 Arnold Jonsson 75 år
29/11 Ella Jonsson 89 år
8/12 Inga Olsson 82 år
8/12 Nina Rosqvist 53 år
23/12 Bengt Lind 80 år
26/12 Rolf Jansson 78 år
30/12 Karin Johannesson 82 år
8/1 Irene Graflund 77 år
9/1 Birgitta Skog 71 år
22/1 Sigrid Carlson 84 år
24/1 Lars Bergqvist 73 år
24/1 Kerstin Mattsson 88 år
31/1 Gun Martinsson 84 år
3/2 Åke Wiklund 91 år
9/2 Ruth Sundström 85 år
11/2 Tage Nilsson 70 år

Avlidna

LEKVATTNET
22/1 Lars Larsson 94 år
23/1 Sven Gustavsson 89 år
26/1 Margareta Ludvigsson 89 år
31/1 Sven Johansson 85 år

VITSAND
6/2 Anna Maria Johansson 93 år
8/2 Ingegerd Gerdes 96 år

ÖSTMARK
17/12 Bror Persson 85 år
20/1 Lena Eriksson 57 år
22/1 Björn Svensson 79 år
10/2 Gunnel Pettersson 99 år

Välkommen till

Fryksände församlingshem
fredagar kl. 09.00 *ojämna veckor*

Ibland småpratar vi med varandra vid frukostbordet, ibland lyssnar vi på någon som vill berätta något. Dessa frukostar blir vad vi själva gör dem till.

Boksamtal på biblioteket

Det är roligt att vara med i en läsecirkel! Det tycker i alla fall vi som har träffats några gånger på biblioteket i Torsby. Vi har läst böcker utifrån ett ämne och sedan har vi diskuterat det i gruppen. Vi har läst om lyckan i det lilla, ensamhet, och sist pratade vi om vänskap. Vem som helst kan delta och det är inget måste att ha läst någon bok. Och så fikar vi naturligtvis.

Nästa boksamtal blir den 13 mars kl. 18.00 på biblioteket i Torsby då vi läser böcker utifrån ämnet skam.

Litteraturlista hittar ni på sidan 5 samt på biblioteket och i församlingshemmet.

Välkommen du också!

Agneta Strandberg, Torsby bibliotek
Ingela Ålvskog, Fryksände pastorat

DOP/VIGSEL
Kom ihåg att boka era dop i god tid,
för att få den tid ni önskar.
Ring exp. 0560-272 00 månd.-torsd.

Årets första helgsmål i Vitsand

Tänk att få sitta tillsammans i Vitsands kyrka och ändå resa jorden runt!

Med Ulf Adolfsson och Anders Halvarsson på dragspel och bas startade vi resan i Sverige och for sedan österut. Vi gjorde stopp i Finland, Ryssland, USA, Irland samt flera andra länder innan vi var tillbaka hemma igen.

Ulf var en utmärkt reseledare som småpratade och gav oss bilder mellan låtarna. Vi avslutade med fika i kyrksalen och kollekten gick till projektet ko-kalv.

Varmt välkomna lördag 23 mars då Eva Zakrismark kommer till Vitsands kyrka och berättar om ko-kalv. Hon har varit på plats och sett detta projekt som vi så ofta tar upp kollekt till.

Svenska kyrkan
FRYKSÄNDE PASTORAT

BENGT BUSKAS

spelar upp till dans

Lördagen den 9 mars kl. 18.00-21.00
i Fryksände församlingshem

Servering och lotterier pågår under hela kvällen till förmån för Svenska kyrkans fastekampanj ”Samma himmel - samma rättigheter”.
Endast kontant betalning.

Vi kan ev. hjälpa er att ordna med skjuts i mån av plats.
För info ring pastorsexpeditionen tel. 0560-272 00.

Kom och umgås, tillsammans gör vi detta till en trevlig kväll!

Fri entré, ingen föranmälan!

Svenska kyrkan
FRYKSÄNDE PASTORAT

PASTORSEXPEDITION 272 00
Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare
Besöksadress: Kyrkogatan 26 Postadress: Box 52, 685 22 Torsby
E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.fryksandepastorat.se
Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKOHERDE
Johan Bonander 272 01
Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR
Ingela Älvskog 073-022 69 54
Katarina Wolf 070-352 32 27
Jonas Bodinger Larsson 070-222 18 57

DIAKONER
Eva Bonander 070-375 41 44
Karin Lövestam-Öberg 070-671 39 61
Inger Hjalmarsson 070-375 41 87

FÖRSAMLINGSPEDAGOG
Hans Öberg 070-250 37 63

MUSIKER
Mia Stenmark 070-200 01 56
Anders Halle Halvarsson 070-280 74 26
Anders Hallpers 070-606 41 03
Urban Karlsson 0533-68 14 86

INFORMATÖR
Birgitta Brorson 272 04

KYRKOFÖRVALTNING
Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer 272 14
Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent 272 03

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING 27225, 272 07
Lars Wikström, kyrkogårdschef 070-531 01 64
Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 070-288 36 90
Fryksände, Lars Wikström 070-531 01 64
Lekvattnet, Lars Olsson 070-288 36 90
Vitsand, Roland Nilsson 070-304 57 36
Östmark, Stig Norman 070-595 73 56

KYRKVAKTMÄSTARE
Lisbeth Kanth 070-691 81 64
Jörgen Klockars 070-330 86 98

FRYKSÄNDE FÖRSAMLINGSHEM 272 00
Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna 272 15
Annamaj Carlsson, lokalvårdare 272 00
Marita Bergström, lokalvårdare, adm. 272 00

LEKVATTNETS FÖRSAMLINGSHEM 501 01

ÖSTMARKS FÖRSAMLINGSHEM 200 59

BLOMSTERFONDER
Fryksände, pastorsexpeditionen 272 00
eller via hemsidan www.fryksandepastorat.se
Lekvattnet, Anders Nilsson 500 28, 070-670 97 20
Vitsand, Arnold Mattsson 423 09, 310 75
Östmark, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
Fryksände pastorat, Rune Mattsson 132 82

FÖRSAMLINGSRÅDENS ORDFÖRANDE
Fryksände, Torbjörn Jansson 423 58
Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 520 50
Vitsand, Thore Jonsson 070-511 84 38
Östmark, Roger Ericsson 070-693 62 68